

20. møde

Torsdag den 31. januar 1991 kl. 10.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Nør Christensen (CD).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1:
Forslag til finanslov for finansåret 1991.
Af finansministeren (Henning Dyremose).

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Socialministeren (Else Winther Andersen) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand samt lov om social pension. (Delegation til selvejende institutioner, betaling for midlertidigt ophold, udbetaling af pension m.v.).

(Lovforslag nr. L 114).

Kulturministeren (Grethe Rostbøll) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om specialundervisning for voksne. (Styrelsesregler m.v.).

(Lovforslag nr. L 115).

Forslag til lov om biblioteksafgift.

(Lovforslag nr. L 116).

Medlemmer af Folketinget Ole Donner (FP), Kim Behnke (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om negativ indkomstskat.

(Lovforslag nr. L 111).

Forslag til lov om tilbageførsel af underskud.
(Lovforslag nr. L 112).

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af FN-konventionen af 20. november 1989 om barnets rettigheder.

(Beslutningsforslag nr. B 22).

Medlemmer af Folketinget Kørpe Christensen (FP), Kim Behnke (FP), Niels Højland (FP), Annette Just (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sammenkøring af erhvervsskoler m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 23).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg skal tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand samt lov om social pension. (Delegation til selvejende institutioner, betaling for midlertidigt ophold, udbetaling af pension m.v.).

(Lovforslag nr. L 114).

Forslaget er med mindre ændringer en genfremsættelse af L 54, som blev fremsat den 31. oktober 1990. I forhold til L 54 er der navnlig ændret i ikrafttrædelsesbestemmelserne. Disse ændringer har medført justering af de økonomiske konsekvenser. Herudover er der mindre ændringer af redaktionel art.

L 54 var en opfølgning af lov nr. 391 af 10. juni 1987 om ændring af lov om social bistand. (Ændring af reglerne om praktisk bistand og om plejehjem og beskyttede boliger). Som led i vedtagelsen af denne lov (L 120) i 1987 blev det fastsat, at der inden udgangen af 1990 fremsættes forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem.

Det nu foreliggende lovforslag indeholder ligesom L 54 følgende:

1. Forslag om at indføre en adgang for kommunalbestyrelsen og amtsrådet til at delegerer visse beføjelser til en selvejende institution.

[Socialministeren]

2. Forlængelse af ordningen med pensionsudbetaling til plejehjemsbeboere som frivillig ordning i endnu 2 år.
3. Indførelse af en adgang for kommunalbestyrelsen til at opkræve betaling for midlertidigt døgnophold.
4. Udvidelse af pensionsudbetalingsordningen til også at omfatte beboere på § 112-institutioner.
5. Ændring i reglerne i lov om social pension om udbetaling af erhvervsudlygghedsbeløb og bistands-/plejetillæg.

Indledningsvis skal det for at undgå misforståelser understreges, at der ikke tilsigtes besparelser med dette lovforslag. Tværtimod er der tale om offentlige merudgifter og dermed merindtægter for de berørte pensionister set under ét. Forslagets enkelte elementer har følgende indhold:

Delegation af kompetence til selvejende institutioner

Delegation af beslutningskompetence efter bistandsloven til en selvejende institution kræver lovhjemmel. Det foreslås at tilvejebringe denne hjemmel for såvel kommunalbestyrelsen som amtsrådet.

Med forslaget om en generel hjemmel i bistandsloven bliver det muligt for alle kommuner og amtskommuner at overlade en række opgaver efter bistandsloven med tilknytning til institutionsdriften til de enkelte institutioner, uanset om de er kommunale eller selvejende, og uanset om opgaven består i at træffe afgørelser.

Den selvejende institution udøver beføjelserne på kommunalbestyrelsens vegne og er ved udøvelsen af disse beføjelser forpligtet til at følge kommunalbestyrelsens anvisninger.

Pensionsudbetaling til beboere i kommunale plejehjem

Med henblik på lovrevisionen foretog Socialstyrelsen en undersøgelse af ordningen med pensionsudbetaling i plejehjem, der blev indført med virkning fra 1. januar 1989 som en del af »ældrepakken«.

Sammenfattende tyder erfaringerne fra undersøgelsen på, at der er stor tilfredshed med ordningen hos beboere, personale og pårørende, når den har været godt forberedt med inddragelse af alle parter i hele forløbet. Pensions-

udbetaling sætter ofte gang i lysten til at eksperimentere med nye plejeformer, arbejdsrutiner, aktiviteter og holdninger, således at plejehjemmene får et nyt indhold. Beboerne vælger selv at sørge for flere og flere ydelser. De ydelser, som oftest fravælges, er beklædning, frisør og enkeltstående måltider. Undersøgelsen viser, at det tager lang tid at etablere en ordning, der fungerer tilfredsstillende for alle parter. Som konsekvens heraf er det vigtigt at give den nødvendige tid til indførelse af ordningen, herunder diskussioner om indholdet i ordningen, beregning af de økonomiske konsekvenser for den enkelte beboer og administrative ændringer i social- og sundhedsforvaltningerne m.m. Specielt har undersøgelsen vist, at den nødvendige holdningsændring hos såvel beboere som personale kræver lang forberedelsestid.

På denne baggrund lægges der i lovforslaget op til, at den midlertidige frivillige ordning fortsætter i 1991 og 1992, hvorefter loven tages op til revision inden udgangen af 1992 med henblik på udformning af den permanente ordning. Herved kan de yderligere erfaringer, som måtte blive indhøstet under den forlængede frivillige ordning, indgå ved udformningen af den permanente ordning.

Det foreslås i tilslutning til forlængelsen af ordningen at nedsætte de kompensationsbeløb, der udbetales til kommunerne efter § 136, idet Socialstyrelsens undersøgelse viste, at kommunerne på grund af kompensationsbeløbets størrelse har haft en betydelig fortjeneste ved ordningen.

Betaling for midlertidigt døgnophold

Udbygningen af hjemme- og døgnplejeordningen har i væsentlig grad forbedret mulighederne for, at gamle kan blive boende i eget hjem. Dette udelukker imidlertid ikke, at der kan opstå behov for lejlighedsvis aflastning eller genoptræning.

Da de gældende betalingsregler vedrørende ophold i plejehjem ikke skønnes egnede ved midlertidige aflastningsophold og lignende, foreslås det at indføre retningslinjer for fastsættelse af betaling for midlertidigt døgnophold.

Udvidelse af pensionsudbetalingsordningen til også at omfatte beboere på institutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem efter bistandslovens § 112, stk. 1 og 2

[Socialministeren]

På baggrund af de positive erfaringer med pensionsudbetaling til beboere i kommunale plejehjem foreslås, at der skabes mulighed for pensionsudbetaling til beboere på § 112-institutionerne.

I lovforslaget lægges op til en toårig forsøgsordning helt parallel med § 85 a-ordningen omfattende såvel døgninstitutioner for personer med fysiske eller psykiske handicap efter bistandslovens § 112, stk. 1, som særlige plejehjem efter bistandslovens § 112, stk. 2. Kun hele institutioner skal kunne indgå i ordningen. Beboerne betaler i videst muligt omfang for ydelserne i forbindelse med institutionsopholdet med mulighed for at fravælge de enkelte ydelser. Den kvalificerede pleje og behandling, som er forudsat i § 112-institutionerne, er gratis og kan ikke fravælges. De fleste beboere vil få et væsentlig større beløb til fri disposition ved indførelsen af den nye betalingsordning, og der sikres beboerne en disponibel indtægt – efter betaling af samtlige ydelser – der mindst svarer til beløbet til personlige fornødenheder.

Det foreslås, at ordningen etableres for en toårig periode startende 1. januar 1992, og at reglerne om pensionsudbetaling til beboere på § 112-institutioner tages op til vurdering med henblik på revision på grundlag af erfaringerne i 1992 og 1993.

Ændringer i pensionsloven

Det foreslås, at der som et skridt på vejen i retning af ligestilling mellem pensionister uden for og i institution indføres en bestemmelse om, at der kan udbetales pension, bortset fra bistands- og plejetillæg og erhvervsudygtighedsbeløb, til beboere, der har ophold i døgninstitutioner efter bistandslovens § 112. Samtidig ændres ordningen vedrørende udbetaling af pension til pensionister med ophold i plejehjem, der er omfattet af bistandslovens § 85 a, idet der herefter ikke udbetales bistands- og plejetillæg og erhvervsudygtighedsbeløb.

Der ændres hermed ikke ved bestemmelserne om udbetaling af pension til pensionister ved ophold på aflastningspladser på institutioner efter bistandslovens § 112, stk. 1, eller på særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling efter bistandslovens § 112, stk. 2.

Indførelse af nye betalingsformer kan med uændrede bestemmelser om bistands- og pleje-

tillæg føre til, at disse udbetales, uanset at behovet for bistand og pleje er dækket ind gennem institutionsopholdet m.v. På denne måde vil institutionsbeboerne kunne få en urimelig positiv særstilling i forhold til hjemmeboende, der typisk må betale for den medhjælp, der supplerer de sædvanlige offentlige servicetilbud.

Fortsat udbetaling af erhvervsudygtighedsbeløb ville på længere sigt stille sig hindrende i vejen for en udvidelse af ordningen inden for de økonomiske rammer.

Herudover indeholder lovforslaget enkelte forslag til mindre tekniske ændringer af pensionsloven.

De økonomiske konsekvenser af forslaget er drøftet med de kommunale parter, som har en række indvendinger af principiel karakter. Disse spørgsmål vil blive belyst i forbindelse med lovarbejdet.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Jeg tillader mig herved for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om specialundervisning for voksne. (Styrelsesregler m.v.).

(Lovforslag nr. L 115).

Inden for de seneste par år er der på mange undervisningsområder indført nye styrelsesregler.

Folkeskolen har fået skolebestyrelser, gymnasieskolen har fået bestyrelser, almen voksenuddannelse har fået centerråd osv.

Baggrunden for de nye regler er et ønske om i højere grad end hidtil at uddelegere kompetence og ansvar til den enkelte institution.

Med dette lovforslag foreslås reglerne om skoleråd og lærerråd erstattet af regler om bestyrelser og pædagogiske råd.

Bestyrelserne skal fastlægge undervisningsinstitutionens budget inden for den økonomiske ramme, der er fastsat af amtsrådet. Herudover kan bestyrelserne varetage andre opgaver vedrørende undervisningsinstitutionen efter amtsrådets nærmere bestemmelse.

De pædagogiske råd er rådgivende for institutionens leder og bestyrelse.

Med lovforslaget samles alle lovbestemmelser om specialundervisning for voksne i specialundervisningsloven.